

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	Data sporządzenia: 04.04.2025 r.
Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	Źródło: Inicjatywa własna
Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Aleksandra Gajewska – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	Nr w wykazie prac: UD166
Kontakt do opiekuna merytorycznego projekt Departament Demografii MRPiPS, tel. 538-117-490 Michał Guć (Zastępca Dyrektora) Ewa Kidyba-Kopycka (Specjalista ds. legislacji) – tel. 538-117-867, e-mail: ewa.kidyba-kopycka@mrpips.gov.pl	

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ma na celu dostosowanie istniejących rozwiązań prawnych, w związku z wdrożeniem systemu teleinformatycznego, umożliwiającego sądom dostęp do danych z Centralnego Rejestru Pieczy Zastępczej w zakresie określonym w art. 38e ust. 1 pkt. 10, art. 38e ust. 3 pkt. 4, art. 38e ust. 4 pkt. 4, art. 38e ust. 5 pkt. 4, oraz art. 38e ust. 6 pkt. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177, z późn. zm.). Proponowane zmiany przyczynią się do usprawnienia procedur związanych z ustanawianiem pieczy zastępczej poprzez lepszą wymianę informacji o wolnych miejscach w pieczy zastępczej na terenie kraju, z uwagi na konieczność znalezienia dla dziecka najbardziej adekwatnego do jego potrzeb miejsca w pieczy zastępczej.

Decyzję o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej podejmuje sąd rodzinny, zatem musi on być wyposażony we wszystkie niezbędne informacje zarówno o samym dziecku, jak i o podmiotach, które miałyby pełnić bieżącą pieczę nad dzieckiem. Zakłada się, że system ten usprawni także realizację zadań nadzorczych sprawowanych przez wojewodów oraz zadań ministra właściwego do spraw rodziny w zakresie monitorowania realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotyczących pieczy zastępczej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Zgodnie z projektowanymi rozwiązaniami, sąd, przed umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej, będzie uzyskiwał dane o możliwych wolnych miejscach, a następnie potwierdzał możliwość umieszczenia tam dziecka z właściwym starostą lub osobą przez niego upoważnioną. Wprowadzane przepisy mają na celu także zapewnienie odpowiednich warunków przetwarzania danych osobowych, znajdujących się w rejestrze prowadzonym przez ministra właściwego do spraw rodziny.

Dzięki proponowanemu rozwiązaniu wprowadzona zostanie możliwość efektywnego poszukiwania wolnych miejsc w pieczy zastępczej na terenie Polski oraz usprawnienie komunikacji między jednostkami zaangażowanymi w umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej. Da ono również możliwość lepszego monitoringu realizacji zadań związanych z pieczą zastępczą przez powiaty, a także w sytuacjach skrajnych pozwoli identyfikować i zapobiegać zagrożeniom w przypadku powierzenia pieczy niewłaściwym osobom. W istocie pod pojęciem rejestr dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej mieści się cały zestaw danych, które mają służyć jednostkom organizacyjnym wspierania rodziny i pieczy zastępczej do lepszej organizacji pieczy zastępczej i zgodnego z dobrem dziecka poszukiwania wolnych miejsc w pieczy zastępczej najlepiej dostosowanej do potrzeb dziecka na terenie Polski przez sąd rodzinny.

Nie jest możliwe osiągnięcie celów projektu środkami pozalegisłacyjnymi.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Systemy pieczy zastępczej i wsparcia rodziny w Europie są zróżnicowane. Zasadniczo ich charakter zależy od przyjętego w poszczególnych krajach modelu usług społecznych.

Projektowane rozwiązania odpowiadają specyfice polskiego systemu wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej, który wymaga opracowania regulacji szczególnych, dopasowanych do polskich realiów i potrzeb, a także powiązanych z charakterystycznym dla Polski systemem świadczeń o charakterze powszechnym.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	1		Administrowanie danymi osobowymi i zapewnienie systemu teleinformatycznego
Minister Sprawiedliwości	1		Administrowanie i

			współadministrowanie danymi osobowymi i zapewnienie systemu teleinformatycznego
Powiaty (Starosta, PCPR)	314 powiatów i 66 miast na prawach powiatu	GUS – stan na 1 stycznia 2023 r. https://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/jednostki-terytorialne/podzial-administracyjny-polski/	Współpraca z sądami w zakresie umieszczania dzieci w pieczy zastępczej
Województwa (marszałek województwa)	16	Dane administracyjne	Współpraca z sądami w zakresie umieszczania dzieci w pieczy
Sądy powszechne (wydziały rodzinne, prezesi sądów)	317		Obsługa systemu teleinformatycznego oraz współpraca ze starostami w zakresie umieszczania dzieci w pieczy zastępczej

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy nie podlegał pre-konsultacjom.

Pominięcie etapów: uzgodnień, konsultacji publicznych i opiniowania jest uzasadnione pilnością proponowanej inicjatywy, która zmierza do wdrożenia systemu informatycznego, z którego będą mogły korzystać sądy w sytuacji umieszczania dzieci w pieczy zastępczej. W tym kontekście projekt wymaga jak najszybszego przeprowadzenia procesu legislacyjnego.

Zastosowanie trybu odrębnego uzasadnione jest zagrożeniem bezpieczeństwa i zdrowia dzieci kierowanych do pieczy zastępczej. Przyjęcie proponowanej regulacji, umożliwi sędziom, w jak najszybszym terminie, korzystanie z Centralnego Rejestru Pieczy Zastępczej, który jest zasilany danymi od 15 stycznia 2025 r.

Obecnie system pieczy zastępczej boryka się z poważnym niedoborem miejsc, w których mogą być umieszczane dzieci. Brak możliwości znalezienia miejsc dla dzieci, co do których sąd orzekł konieczność odebrania rodzinie biologicznej, zagraża ich bezpieczeństwu i zdrowiu. Waga i pilność proponowanego rozwiązania uzasadniona jest tym, że wprowadzona zostanie możliwość efektywnego poszukiwania wolnych miejsc w pieczy zastępczej we wszystkich powiatach w Polsce i uruchamiania zasobów, tam gdzie są dostępne. Zapewni również usprawnienie komunikacji między powiatami, które odpowiadają za organizację miejsc w pieczy zastępczej oraz sądami, które orzekają o umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej.

System pozwoli także zapobiegać pojawiającym się zagrożeniom, związanym z powierzaniem pieczy zastępczej niewłaściwym osobom. Będzie to bardzo ważne narzędzie pomagające chronić dobro dzieci umieszczanych w pieczy, dające możliwość weryfikacji rodzin zastępczych przed umieszczeniem w nich dzieci, pod kątem funkcjonowania takich rodzin w przeszłości na terenie całego kraju. Prowadzenie – jak to ma miejsce obecnie – rejestrów przez każdy powiat osobno, pozwala ukrywać fakty z przeszłości niektórym rodzinom, co zaskutkowało w ostatnim czasie przypadkami umieszczaniem dzieci w rodzinach, które wcześniej, w innym powiecie, dopuszczały się krzywdzenia dzieci. Rejestr daje również MRPiPS oraz wojewodom możliwość stałego monitoringu i kontroli właściwej realizacji zadań związanych z pieczą zastępczą przez powiaty.

Ponadto zastosowanie trybu odrębnego jest uzasadnione tym, że projektowana ustawa nie nakłada żadnych obowiązków na obywateli, jak również jest oczekiwana przez realizatorów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)		Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dochody JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fundusz Pracy		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fundusz Pracy		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Wejście w życie projektu ustawy nie będzie powodować skutków finansowych dla budżetu												

	państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	W związku z faktem, że oba systemy informatyczne są systemami już istniejącymi, zarówno Centralny Rejestr Pieczy Zastępczej jak i sądowy system teleinformatyczny, samo uruchomienie wymiany danych między systemami wynikające z przedmiotowego projektu nie będzie generować kosztów.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w tym osoby starsze oraz z niepełnosprawnością	0	0	0	0	0	0	0
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na duże przedsiębiorstwa.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w tym osoby starsze oraz z niepełnosprawnością	Wejście w życie projektowanej ustawy nie wpłynie na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.						
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz: Połączenie Centralnego Rejestru Pieczy Zastępczej z systemem teleinformatycznym sądów przenosi wiele z procedur realizowanych przez powiaty i sądy do obiegu elektronicznego, dając możliwość szybszego podejmowania decyzji oraz wzięcie pod uwagę wszystkich istotnych dla dobra dziecka czynników, dzięki dostępowi sędziów do pełnej

<p>informacji o dzieciach i dostępnych dla nich formach pieczy zastępczej. Dane do rejestru wprowadzane są i aktualizowane niezwłocznie po powzięciu informacji wymagających wpisu lub aktualizacji. Pozwoli to również na usprawnienie komunikacji między jednostkami zaangażowanymi w umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej.</p>		
<p>9. Wpływ na rynek pracy</p>		
<p>Regulacja nie wpływa bezpośrednio na rynek pracy.</p>		
<p>10. Wpływ na pozostałe obszary</p>		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
<p>Omówienie wpływu</p>	<p>Usprawnienie procedur (możliwość szybszego podejmowania decyzji oraz wzięcie pod uwagę wszystkich istotnych dla dobra dziecka czynników, dzięki dostępowi sędziów do pełnej informacji o dzieciach i dostępnych dla nich formach pieczy zastępczej).</p>	
<p>11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego</p>		
<p>Ustawa wejdzie w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.</p>		
<p>12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?</p>		
<p>Ze względu na przedmiot i zakres regulacji nie przewiduje się ewaluacji efektów oraz stosowania mierników.</p>		
<p>13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)</p>		
<p>Brak.</p>		